

1. Výchozí situace

Dne 25.7.2019 vyzvala Evropská komise Českou republiku („ČR“), aby zrušila omezení ohledně systémů ochrany před bleskem (viz str. 14 uvedené výzvy). Konkrétně Evropská komise tvrdí, že ČR omezuje uvádění na trh, instalaci a používání aktivních hromosvodů Early Streamer Emission (ESE)¹. Svou výzvu odůvodňuje tím, že:

- (i) ČR vylučuje použití jiných dostupných norem – francouzských a slovenských;
- (ii) ČR ukládá k prokázání souladu systémů ochrany před bleskem s příslušnými právními předpisy použití české normy;
- (iii) česká technická norma nestanoví vyšší úroveň bezpečnosti, než jaká je stanovena druhými normami,

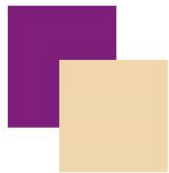
čímž dochází k omezení volného pohybu zboží v rámci EU.

2. Dovoz výrobku vs. navrhování ochrany stavby před bleskem

Jak vyplývá z výzvy, Evropská komise nerozlišuje mezi (a) pravidly pro dovoz výrobku jednoho členského státu na území jiného členského státu EU a (b) pravidly pro navrhování ochrany konkrétní stavby před bleskem. Je třeba si uvědomit, že každá stavba je specifická, a to zejména materiálem, ze kterého byla postavena, svou velikostí, svým umístěním (hory / nížina), svým okolím (zástavba / samota, vysoké předměty jako např. stožáry vysokého napětí, vodní plochy apod.), určením stavby (vyšší nebezpečí výbuchu / větším shromažďováním lidí apod.). Je tedy nezbytné tato specifika při navrhování ochrany stavby před bleskem zohlednit, proto vhodný návrh systému hromosvodu pro jednu stavbu nemusí být vhodným návrhem pro stavbu jinou.

Hromosvod, bez ohledu na to, zda se jedná o výrobek tuzemský či dovezený, není tak výrobkem, který by bylo možné využít bez dalšího. Vhodné složení jímacích tyčí, svodů a uzemnění s ohledem na shora uvedená specifika je nezbytným předpokladem pro to, aby navržený hromosvod poskytoval dostatečnou ochranu před bleskem pro konkrétní stavbu.

¹ Jedná se o francouzský výrobek.

3. Právní úprava ČR regulující dovoz hromosvodů

Právní úprava ČR neobsahuje žádné regulativy, které by výslovně omezovaly nebo vylučovaly dovoz aktivních hromosvodů ESE.

4. Právní úprava ČR regulující navrhování ochrany stavby před bleskem

Je obsažena v

- zákonu č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu a v
- jeho prováděcí vyhlášce č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby (stavební vyhláška).

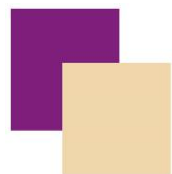
Stavební vyhláška pak stanoví ve svém § 36 odst. 1, na jakých stavbách se musí hromosvod zřizovat. Jsou jimi stavby, kde by blesk mohl způsobit:

- a) ohrožení života nebo zdraví osob, zejména ve stavbě pro bydlení, stavbě s vnitřním shromažďovacím prostorem, stavbě pro obchod, zdravotnictví a školství, stavbě ubytovacích zařízení nebo stavbě pro větší počet zvířat,
- b) poruchu s rozsáhlými důsledky na veřejných službách, zejména v elektrárně, plynárně, vodárně, budově pro spojová zařízení a nádraží,
- c) výbuch zejména ve výrobě a skladu výbušných a hořlavých hmot, kapalin a plynů,
- d) škody na kulturním dědictví, popřípadě jiných hodnotách, zejména v obrazárně, knihovně, archivu, muzeu, budově, která je kulturní památkou,
- e) přenesení požáru stavby na sousední stavby, které podle písmen a) až d) musí být před bleskem chráněny,
- f) ohrožení stavby, u které je zvýšené nebezpečí zásahu bleskem v důsledku jejího umístění na návrší nebo vyčnívá-li nad okolí, zejména u továrního komína, věže, rozhledny a vysílací věže.

§ 36 odst. 2 ve spojení s § 3 písm. k) stavební vyhlášky ukládá povinnost, aby u staveb, u kterých je povinností zřizovat ochranu před bleskem (viz výše), byl (při navrhování ochrany stavby před bleskem) proveden výpočet řízení rizika dle normových hodnot k výběru nejvhodnějších ochranných opatření stavby. § 3 písm. k) stavební vyhlášky pak normovou hodnotu definuje jako konkrétní technický požadavek, zejména limitní hodnota, návrhová metoda, národně stanovené parametry, technické vlastnosti stavebních konstrukcí a technických zařízení, obsažený v příslušné české technické normě, jehož dodržení se považuje za splnění požadavků konkrétního ustanovení této vyhlášky.

Z uvedeného tak plyne, že stavební vyhláška ukládá při navrhování ochrany před bleskem povinnost aplikovat českou technickou normu².

² Soubor technických norem ČSN EN 62305. Třeba doplnit, že se jedná o technické normy identické s evropskými normami EN 62305 a mezinárodními normami IEC 62305.

K tomu je však třeba doplnit, že stavební vyhláška stanoví, že aplikace české technické normy se považuje za dodržení této stavební vyhlášky; stavební vyhláška však zároveň nevylučuje aplikaci jakékoli jiné normy (popř. jakýkoli jiný postup), pokud ale bude zároveň dodrženo technické minimum, které by bylo dodrženo v případě postupu dle české technické normy.

Tak stanovil i Nejvyšší správní soud České republiky, který ve svém rozsudku ze dne 28.5.2015, č.j. 1As 162/2014 – 63, v rámci odůvodnění uvedeného rozsudku, se vyjádřil, že:

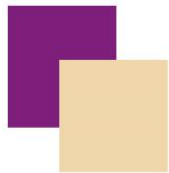
- (a) *„Z vymezení pojmu normová hodnota ve vyhlášce č. 268/2009 Sb. (stavební vyhlášce) vyplývá, že se u odkazů na technické normy v této vyhlášce nejedná o tzv. indikativní odkazy ve smyslu čl. 45a a odst. 1 Legislativních pravidel vlády, ale o odkazy závazné. Technické normy, na které je ve stavební vyhlášce odkazováno, totiž neobsahují příklady, jak lze splnit povinnosti stanovení právním předpisem, ale stanoví přímo tyto povinnosti.“*
- (b) *„Stanovení určité normové hodnoty neznamena, že nemůže být zvoleno ještě lepší řešení. Aby někdo ale mohl zvolit lepší řešení, musí vědět, jaký je minimální povolený standard, kterého musí dosáhnout. Musí hlavně být dopředu jasné, jak postupovat, aby danou vyhlášku neporušil.“*

5. Nesprávnost argumentace Evropské komise (k bodu 1 výše)

- Ad (i): Žádný právní předpis ČR nevylučuje aplikaci národních technických norem jiných členských států EU. Pokud Evropská komise výslovně poukazuje na francouzskou a slovenskou technickou normu, pak zjevně nemá aktuální informace k dispozici, neboť slovenská technická norma (STN 34 1391) byla 1.3.2014 zrušena.
- Ad (ii): Je sice pravdou, že české právní předpisy odkazují na aplikaci české technické normy, zároveň však dodržení technické normy označují jako technické minimum, kterého je třeba dosáhnout. Jakékoli lepší technické řešení proto není vyloučeno, není tedy vyloučen i za uvedené podmínky postup dle jiné technické normy. To potvrdil i Nejvyšší správní soud ČR, jak shora uvedeno.
- Ad (iii): To je hrubá nepravda. Česká technická norma stanoví vyšší úroveň bezpečnosti navržené ochrany před bleskem než francouzská technická norma.

6. Doplnění k pochopení problému.

1. Problém spočívá v tom, že má-li ochrana stavby před bleskem sestávat pouze z aktivního hromosvodu ESE, není možné technické požadavky stanovené českou technickou normou dodržet.

2. **Není ale vyloučeno, aby v rámci navržené ochrany stavby před bleskem byly využity i aktivní jímače ESE jakožto technický doplněk k pasivním jímačům. Takový postup ostatně je předvídan v příloze k české technické normě.**
3. **S ohledem na bod 2 tedy není pravdou, že by nebylo možné aktivní jímače při navrhování ochrany před bleskem vůbec využít.**
4. **Problémem při postupu dle bodu 3 je ten, že finanční náročnost takového řešení investora od realizace odradí.**
5. **Z uvedeného důvodu dovozci aktivních hromosvodů ESE argumentují za situace, kdy s ohledem na shora popsané není možné navrhovat ochranu před bleskem dle francouzské technické normy, že ze strany ČR dochází k omezení dovozu aktivních hromosvodů ESE. Jak uvedeno výše, tato argumentace je hrubě zkreslující.**
6. **Smutné na tom všem je, že dovozci aktivních hromosvodů ČR tak upřednostňují obchodní zájmu nad zájmy společnosti, a to celoevropské, totiž zajisti dostatečnou ochranu staveb před bleskem. Vždyť vedle ochrany majetku se jedná o ochranu lidských životů a zdraví. Takový zájem společnosti je bezesporu zájmem prvořadým a nadřazeným zájmu obchodnímu.**

7. Závěr.

Z obsahu výzvy Evropské komise je s ohledem na uvedené zřejmé, že nemá správné ani kompletní informace k uvedené problematice. Poněkud nepochopitelná výzva Evropské komise je i z toho pohledu, že soubor českých technických norem ČSN EN 62305 je v souladu s evropskými normami EN 62305 a mezinárodními normami IEC 62305. Francouzská technická norma NF C 17-102 však nikoli. Svou výzvou tak Evropská komise upřednostňuje zájmy francouzské před zájmy evropskými. To zajisté není v pořádku.